

REDACTIA

Geak Ferencz-utca nrul 28

ABONAMENTUL

Pe un an ... 20 cor.

Pe jumătate an ... 10 "

Pe o lună ... 2 "

Nr.-ră de Duminică pe an 4

coroane.

Pentru România și America

10 coroane.

Pentru România și străinătate

numeri de zi pe an 40 franci.

TRIBUNA

ADMINISTRAȚIA

Geak Ferencz-utca nrul 28

INSERTUNILE

de un sir garmond: prima
dată 14 bani; a doua oară
12 bani; a treia oară 8 bani
de fiecare publicațiune.Manuscripte nu se
înapoiază.

Telefon oraș și comitat 5:2

Frământarea din Franța.

(*) Marea națiune franceză, sora bună a noastră, mândria rassei latine, este într-o frământare cum de mult nu s'a văzut nici chiar în Franța, unde altminteri întotdeauna fermentează câte o idee care ține în ațărare sufletele.

Francia a rupt adecă ori ce legătură cu papa, lucru ce nu s'a mai întâmplat de cât la 1789, când cu revoluția cea mare.

Mișcarea asta de a desface biserica de stat s'a pornit înainte cu patru ani sub guvernul lui Waldeck-Rousseau, s'a făcut lege sub Combes, care fusese de altfel preot, și s'a dus la îndeplinire acum, sub guvernul Clemenceau.

Potrivit legii, pentru a mai slugi în biserici, preoții trebuiau să facă rugare la autorități, și peste tot, să se conformeze legii privitoare la reuniuni. Papa a oprit însă preoțimea dela aceasta »umilire«, cum a zis, și astfel înainte cu două săptămâni, Duminică, preoții s'au pomenit că nu mai sunt stăpâni în biserici, ci totul e sub puterea statului.

Biserică, seminare și alte clădiri, au fost luate dela preoți, mitropoliți și episcopi, fiindcă n'au vrut să se supună legii țării ci au ascultat de porunca papei, au trebuit să se mute din palatele de până acum. Ne venise chiar știrea, că preoții mai tineri,

peste 7000, au fost chemați să-și facă slujba în oștire.

Peste tot, s'a încins o luptă desnădăduită între preoțimea care ascultă de papa și între guvern, care nu vrea să se lase, ci duce și cu puterea la îndeplinire legile făcute. S'au întâmplat, după cum se știe, ciocniri între poporul care era pe partea preoților și între poliție și altă parte de cetățeni, cari spun să se îndeplinească legile. Preoțimea luptă cu atât mai desnădăduită, cu cât a pierdut toate averile, ce și-a agonisit de o sută de ani, și se știe: în Franța preoțimea catolică era foarte bogată. În lupta asta cele două părți nu se cruță: ministrul Briand aruncă în fața clerului tot felul de păcate ce a săvârșit, foile guvernului scriu cu nespuse asprime, — preoții nu se lasă însă nici ei, ci pe d'oparte se apără de învinuire, pe de altă parte se năpustesc asupra guvernului și îl acuză că e fără frică de Dumnezeu și prin legea ce a adus, o să destrame țara, și o să strice poporul.

Pe d'oparte mitropoliți și episcopi cu nume strălucite, pe de altă parte bărbații de stat, cărmuitorii țării cei mai mari pe care-i are azi Franța. Și deși în lege se spune că bisericilor nici guvernul nu le poate da altă destinație, ci ele rămân pentru slujba dumnezeiască, totuși câtă vreme preoțimea nu vrea să urmeze de cât sfatul papei, o să fie mare încurcătură: biserici fără preoți! Papa crede că-l va sili astfel

pe guvern să cedeze, să se moaie. *Clemenceau* însă, primul ministru al țării, a declarat-o: ori face ca legea să fie executată pe d'a întregul, și deci să nu cedeze față de papa, ori părăsește cârma.

Dușmanii Franței se și bucură. Ei speră, că încurcătura asta o să-l slăbească grozav și multă vreme pe poporul mare, care în atâtea rânduri a mers în fruntea altor ginte, o să decadă și vorba lui vreme îndelungată nu o să mai apese în cumpănă.

Noi credem însă, că precum a trecut Franța peste alte primejdii mai mari și așa zicând a renăscut din propria cenușă după dezastrul dela 1870—71, așa și acum, are să treacă norocoasă și peste acest incident, destul de grav de altfel.

Puterea francezilor a fost întotdeauna, și desigur, este și azi: mintea! Mintea luminată care să-i povățuiască a ieși teferi din situațiuni grele.

Când ne gândim, că francezii ne sunt frați: din aceeași mare tulpină cu noi, — că Franța a fost și este leagănul ideilor generoase și a libertății popoarelor, că marii bărbați români cari au făcut România de azi (Brătianu, Rosetti, Alexandri, Negri, Golescu etc.) acolo au învățat și acolo au găsit adăpost, când din patria lor au fost isgoniți de dușmanii românilor; când ne gândim mai ales la sprijinul ce l'a dat Franța (sub Napoleon III) pentru *unirea principatelor române*; când ne gândim că în »*Voci latine*« cei mai mari bărbați ai Franței și-au

FOIȚĂ ORIGINALĂ A «TRIBUNEI».

Un poet al sufletelor caste.

(I. Alex. Brătescu-Voinești.)

De Horia Petra-Petrescu.

Vi-se va fi întâmplat și DVoastră de multe-ori să dați — după ce a-ți citit un maldăr întreg de volume — peste vre-o câteva pagini, cari v'au ținut locului. Așezi cartea la o parte, pentru câteva momente, și-ți zici: Asta este. După frazele șterse, după ideile banale redete într-o formă banală, îți cade atât de bine recrearea asta sufletească. Citești din nou pasagiul și-ți afli din nou simțimentele de mai înainte — ce e mai mult, găsești frumuseți noue, ascunse până atunci în tainele frazei, în construcție, în amănuntele trecute cu vederea. Și paginile astea le ții minte mult, mult timp, observațiile subtile îți revin în memorie și-ți cad bine, de câte-ori simțești sau vezi ceva înrudit sau de câte-ori întâmpini tocmai contrarul.

Paginile care-ți ținutesc atențiunea într'atăta, le-aș asemăna cu niște licurici luminoși, cari strălucesc în bezna întunerecului — supraproducția scrierilor de duzină, fără de nici o culoare originală, fără de nici o importanță. Dupăcum impresia vizuală îți rămâne întipărită pe retina ochiului timp îndelungat, tot astfel îți aduci aminte de ideile și forma celor citite în tăcerea odăiții tale de lucru.

Senzația aceasta am avut-o totdeauna față de schițele și nuvelele dlui *Brătescu-Voinești*.

Când am citit pentru prima-ora pe »*Pană Trăsnă Sfântul*,« pe cele »*Două surori*,« »*In lumea dreptății*,« »*Microbul*,« mi-am zis involuntar: »paginile acestea le vei ține minte«. Și glasul lăuntric n'a fost augur mincinos.

Acum, când am recitit din nou schițele și nuvelele — adunate în volum, am simțit aceeași bucurie sufletească regăsindu-mi vechile cunoștințe, prietenii cu aceeași căutătură blăjină a ochilor, cu aceleași gesturi inofenzive ale mâinii, cu același pas trăgănat, lin, plin de bunătate. Și cocoana Leonora a început din nou să-mi torăe la urechi genealogia Nisipenilor și Strâmbenilor, să-mi povestească cu sfătoșenie despre găina ei — »*Balbara Ulbricht*, nu altceva!« oala cu măgheranul s'a spart pentru a nu ști câte-oară înaintea ochilor mei sufletești, spre marea supărare a babei, am revăzut jocul vesel de loton de Sâmbătă seara, l'am văzut pe credinciosul Caston târându-se la picioarele stăpânului său și am mai zărit pe sârmanul Microb arătând camaradului, care și-a bătut joc de stângăcia lui, cu un gest de disperare pe femeia paralică.

Oamenii aceștia au carne și oase, umblă, discută, plâng, râd — nu sunt numai niște simpli manechini de bălciuri.

Și cunoștința oamenilor din nuvelele dlui *Brătescu-Voinești* mi s'a sporit. Au mai venit vre-o câteva persoane. Volumul editat de revista ieșană »*Viața românească*«*) conține, pe lângă toate bucățile publicate în ediția »*Minervei*,« încă 6 nuvele și schițe, una mai mare, dela care și-a și primit numele volumul, celelalte mai scurte: în total 17 bucăți.

*) »*In lumea dreptății*, Ioan Al. Brătescu-Voinești, ed. »*Viața românească*,« Iași 1906, pag. 290 în 8°, 2 lei.

Să vă povestesc pe scurt nuvela primă: »*In lumea dreptății*«.

Andrei Rizescu, judecător de ședință la tribunal și absolvent al conservatorului de vioară, e o fire timidă, neîndemânatică, sentimentală. Pasiunea lui e contemplarea operelor de artă, discuțiile de spirit, dar mai cu seamă muzica, în care se contopește de câte-ori ni-se dă ocazie. La o simfonie a avocatului Vineanu, o serată spălăcită, cu jocuri idioate de cărți, cu fraze săci și cu discuții plictisitoare, face cunoștință cu directorul gimnaziului, cu Antonescu. El, care »afaceri și politică nu se pricepe să discute, cărți nu știe să joace, să danseze nici atât, iar miopia lui îl face să tresară la fiecare mișcare, de teamă să nu răstoarne ceva,« face cunoștință cu cumnata lui Antonescu, dșoara Murgu, care-i cântă la pian bucăți din Beethoven.

În mijlocul banalului, care-l înconjoară, găsește — pe lângă toată stângăcia lui — o ființă, la care ține, căreia nu-i poate refuza să nu cânte la olaltă, să nu urmeze invitații lui Antonescu, un om vesel și inimă bună, când acesta-l invită serile la ei și-l roagă să colaboreze la un concert în folosul bibliotecii gimnaziului. Rizescu ajunge în vârtejul plăcut al unei iubiri curate și sfinte, precum nu îndrăznește nici chiar prin vis să și-o închipuiască. Omul învățat cu viața de cafeana, de birt, cu odăile pline de pustietate și răceală, se prinde cu amândouă mâinile de norocul, care i-se îmbie și ia de nevastă pe Elena Murgu. Câtă dragălașie în epistola Elenei adresată unei prietene, în care-și descrie fericirea casnică. Locuința le e »un pahar,« draguță, curată, cu o grădină de flori, pe cari le îngrijește gazda căsii. Cu ajutorul muziceii, pe care o cultivă cu toată patima, se

ridicat vocea în favorul fruntașilor noștri ajunși în temniță pentru *Memorand*, nu putem decât să arătăm dorința noastră fierbinte ca frământările d'acum să se potolească cât mai repede, spre binele și întărirea fraților noștri de pe malurile Senei.

Memoriile Reginei României. »*L'Indépendance Roumaine*« ne aduce știrea, că M. Sa Regina României, incomparabila *Carmen Sylva*, a terminat cu scrisul memoriilor Sale.

Uvrăgiul acesta interesant scris în limba germană a fost încredințat literatului german Paul Lindenberg, care-l va pune sub tipar, iar Georges du Dubor a obținut autorizația de a-l traduce în limba franceză.

Pentru țărani. În contractele de arendare a moșiilor sale, Academia română a prevăzut condițiuni cari vor pune la adăpost pe țărani de exploatarea arendașilor, asigurându-le condițiuni bune pentru tocmele agricole, și punându-i la adăpost de ce sufereau pe urma unora din arendași.

Gross-Österreich.

Cunoscutul ziar austriac »*Reichspost*« publică în numărul dela 25 Dec. un articol intitulat »Gross-Österreich« din peana dlui Aurel C. Popovici. Deja faptul, că articolul d-lui Popovici, în care face mereu propagandă pentru idea unei »Austrii-mari«, se publică în cele mai de frunte ziare austriace, arată ce mult preocupă această idee spiritele politicianilor austriaci. Estragem din articol următoarele:

»In Austria sufragiu universal va fi în curând lege. Ungaria de asemeni va trebui să-l primească. Poate că aceasta reformă să fie de mare însemnătate, dar sigur nu va avea efectul, care se așteaptă dela ea. In Austria are să fie introdus votul universal pentru ca aceasta întărită printr'o reformă sănătoasă să poată pași cu toată energia contra nizuințelor de despărțire ale unguirilor. Baza ambelor reforme, atât în Austria cât și în Ungaria ar fi deci iarăși dualismul învechit. Așa

dar iarăși această politică a monarhiei înjumătățite, fără scop, fără nici un sfânt! La tot cazul trebuie să se facă ceva, căci descompunerea imperiului de mult nu mai e frază goală; stâlpii monarhiei sunt zguduși din temelii, se clatină. Corabia mândră a Habsburgilor e ruinată, se scufundă. Și cu toate aceste acest stat, care a avut în Sud-Vestul Europei o rolă dominantă și era așa de necesar, pierde numai de aceea, fiindcă îl lăsăm să peară, fiindcă nu vedem adevărata cauză a răului și nu căutăm adevăratul remediu«.

↓ După ce dl Popovici se ocupă de sufragiu universal și dovedește, că dualismul și hegemonia unguirilor în dualism e piedică dezvoltării sănătoase politice a Austro-Ungariei și cea dintâi cauză a descompunerii imperiului, reia idea, care-l preocupă, idea »Austrii-mari«:

»Luând toate acestea (ceea ce a zis despre dualism) în considerare, trebuie să recunoaștem, că e timpul suprem a sana răul. Astfel ajungem la ideea, care ni-se impune cu un imperativ categoric: la idea reorganizării întregii monarhii. Ne putem însă ușor convinge, că această reorganizare nu se poate întâmpla pe cale parlamentară. (In cartea sa dl Popovici spune apriat: singurul care poate executa această reorganizare e *Impăratul*). Noua constituție trebuie să dea **egala îndreptățire și autonomie națională tuturor popoarelor monarhiei**, care trăiesc compact în senz etnic. Având posibilitatea unei dezvoltări naționale, toate popoarele se vor asocia din proprie voință, spontană, întregului organism al imperiului. Părțile întregului, aceste state autonome, vor avea factori *reali*, cari să le țină strâns legat: Casa domnitoare, o armată și marină comună, politica externă, diverse foruri judiciare și finanțele comune. Prin acești factori și mai ales printr'un *parlament imperial* bazat pe sufragiu universal secret și un guvern centralizat, ar fi în stare toate popoarele, cari trăiesc aici, să compună o puternică mare Austrie. Atunci toate popoarele ar trăi în înțelegere între ele, căci fiecare are existența națională asigurată și nu vor mai fi crizele, cari acum distrug bazele imperiului și-l aduc la ruină. Insa toate acestea nu se vor putea întâmpla cu concursul celor două parlamente, cari există acum, ci printr'un *fait accompli*. Și această posibilitate o are Majestatea Sa!

După Crăciun.

Budapesta, 27 Dec.

Sărbătorile Crăciunului catolic au trecut dar pacea și liniștea pe care au adus-o dănuiește încă în lumea politică. Ziarele ungurești au apărut toate de sărbători cu bogate suplimente literare. Ele au fost mult așteptate și gustate cu lăcomie de public. Când vom avea și noi o presă atât de puternică, bogată, serioasă și influentă? Când vom putea da și noi numere de Paști și Crăciun groase și încărcate cu darurile cele mai frumoase și mai alese ale scriitorilor noștri?

Dar această presă mare și răspândită în amintește altceva. Ea se razimă pe o stare de lucruri, care încă răsare din marea nedreptate națională caracteristică țării noastre. Preponderența rasei ungurești, stăpânirea politică peste naționalități a creat o clasă de intelectuali și o burghezime ungurească sau unguirită, care este în disproporție cu numărul poporului unguresc. In realitate poporul unguresc ar trebui să aibă o clasă de surtucari cel mult pe jumătate așa de număroasă și de bogată decât are a avea. Plusul ei merge pe socoteala naționalității al căror loc îl ține. Și plusul acesta face viața intelectuală și politică ungurească de azi atât de bogată și de puternică. Același plus face presa ungurească de două ori mai mare și mai răspândită decât ar trebui să fie. In când echilibrul și proporția justă a drepturilor și a puterii publice se va restabili — și va trebui să se restabilească — între naționalități, atunci această supralimentare a vieții publice, a culturii, a literaturii, a artei ungurești va trebui să încete. Puterea și răspândirea presei ungurești va scădea pe măsură ce va crește presa noastră intelectuală. Va fi o apropiere reciprocă, care ne va pune pe același nivel, pe ei și pe noi. Dar când? ...

Declarații și interviuri

In numerele de Crăciun ale presei ungurești găsim afară de bogata materie literară

împrietenesc cu șeful muzicii regimentului, cu italianul Caselli, o bunătate de om, cu gesturile lui mucălite, cu limba lui românească-italienească-franțuzească, un amestec caraghios din toate acestea trei, cu exclamările: »Mio complimento!« »Una bruta ve dico, una bruta!« Și idila aceasta în trei nu e privită cu ochi buni de nimenea.

Inainte de toate, cine l'a pus pe Rzescu să cultive muzica, să dea atențiune literaturii, să se entuziasmeze de lucruri atât de îndepărtate de viața de avocat? Și vedeți, aici zace vina lui cea mare — nu e născut de a jupei oameni. Firea lui sensibilă, ca a unei mimoze, e făcută din alt aluat, decât la camarazii lui. Omul conștient și plin de bunătate, e punctual în oficiu, pretinde dela superiori și dela subalterni aceeași punctualitate și — ceea ce e greșeala cea mai mare — protestează când vede limpede, să i-se facă unui om nedreptate în numele legii, cu mâna pe cruce. Ascultați una, își luă refugiu la muzică:

»Durerea oboselei ceasurilor de lucru, petrecute într'o astfel de atmosferă, vindecă Andrei cu muzica. Dela primele acorduri, toată mâhnirea pieră ca prin farmec.

»De aceea acum cel puțin de două-ori pe săptămână trecătorii auziau seara valuri de armonie ieșind pe ferestrele casei din strada Speranței și din când în când glasul lui Caselli: »No, no, no, da capo, più moderato, molto più moderato«.

»La pian e Elena, în dreapta Andrei cu vioara, în stânga Caselli cu violoncelul. La o mesecioară alături joacă șah doctorul Georgescu și Antonescu.

»In antreu, în fața unei mese pline de jurnale de modă și de cataloage dela *Louvre*, stă mama-

Tilda (cumnata) și soția doctorului, adâncite în căutări de lucruri nouă pentru rufăria copilului ce se așteaptă încurând«...

Asta-i numai o pagină — ca specimen — (pag. 29) pentru liniștea și culorile potolite, pe cari le întrebuițtează dl B.-V.

Incep hărțuiriile cu superiorul și cu colegii, cari îi iau în nume de rău firea blajină.

Președintele Nic. Ionescu, avocatul Berlescu, protivnicul seu Vineanu — în sfârșit toți sunt în contra lui. Oamenii ăștia sunt frați de cruce cu magistratura rusească descrisă în romanul lui Tolstoj »Inviere.« Vă aduceți aminte, unul din advocați se grăbește la o întâlnire »amoroasă« și stă ca pe spini la pertractare, altul are colici, altul își pune'n cap: »dacă numărul pașilor, pe cari îi fac din odaia de ședințe până la locul meu, se poate împărți cu 6, atunci n'are dreptate inculpatul« și încă vre-o câteva exemplare de aceasta — cinstea magistraturii rusești.

Dar trebuie să cetiiți nuvela în întregime ca să puteți observa starea sufletească, prin care trece Rzescu, îndurând aluziile pișcătoare și purtarea brutală a colegilor săi.

In timp ce nevasta 'i este lăuză în pat primește Rzescu acest de permutare într'o localitate uitată de lume — asta mulțămită viclesugului președintelui și a colegilor. In zadar aleargă el la București, la ministru, înzadar se roagă în dreapta și 'n stânga, trebuie să plece peste câte-va zile din oraș. Nevasta bolnavă încă, durerea că i-se face nedreptate, încurajarea lui Caselli — îl hotărăsc să se facă avocat independent, să-și deschidă cancelarie. Dar și acum trebuie să constate că nu e de avocat. Oamenilor la cari vede

că n'au dreptate, le zice: »Du-te acasă, omule, n'ai dreptate!« Face așa un avocat?

Principiul celorlalți e: »Procese drepte pot să câștige ori ce dobitoc. Meritul e să câștigi procese nedrepte«. Viața asta nu o mai poți duce tot așa. Ii trebuie liniște. I-se și dă ocazie. Se retrage cu familia pentru vacanță în Transilvania. O femeie bătrână îi încredințase parabolă nepoate-si, ca să aducă procente. El i-a recomandat pe un țaran, care se roagă de mult de el să de-a cu împrumut banii bătrânii.

Aceasta o face cu atât mai mult, cu cât îi promite țaranul 2000 de lei drept răsplata. 2000 de lei! Va putea să cumpere cumnate-si ce-i trebuie cu mobila salonașul cu piano, veche dorință a Elenei, va face o călătorie departe, departe aerul ăsta greu, de oamenii ăștia nesuferiți, primește. Primește mai cu seama că bagă seamă, cât de sărăcăcios e îmbrăcată nevasta, fiindcă observă care e pricina de ce ea nu este nici când să cerceteze o petrecere și fiindcă-l doare la inimă ca ea suferă din cauza lui. Dar țaranul moare și iese la iveală, că întregă moșia lui e scrisă pe numele nevastă-si. Tot câștiga bătrâna banii înapoi. Are martori și nu poate să peară. La proces — cu toate că e clar, ca lumina zilei, cine are dreptate — martorii nu spun cum au fasonat mai înainte. Bătrâna și-a pierdut banii. Când află dela aprodul, că împinge afară, ea strigă lui Rzescu numai atât cu mâna întinsă spre blestem:

— »Dumnezeu să-ți plătească și să te meargă iască!«

Și cuvintele astea îl ard ca fiere înroșite. El, afară, ajunge lângă o fântână cu apă rece

și în materia politică trei declarații de ale trei oameni politici unguri.

În »Pester Lloyd« ministrul-președinte *Wekerle* se rostește asupra mai multor probleme, dar mai ales *asupra sufragiului universal*.

»Reforma electorală, a zis, formează o preocupare serioasă a guvernului. Lucrările pentru culegerea și coordonarea datelor trebuitoare încă nu s'au mântuit. Ele au două scopuri: întâi *lărgirea dreptului de vot și al doilea noua arondare a circumscripțiilor electorale*. Lucrările se fac în mod serios și grabnic. Cu toate acestea, având în vedere vastul material de lucrat și însemnătatea reformei, primul proiect de raport nu se va putea isprăvi decât *în preajma toamnei viitoare*.

»Până la reforma electorală partidele coalizate nu vor căuta să se majorizeze. Armonia coaliției nu se va turbura prin mici lupte de ziare.

Partidele coalizate nu vor căuta deci nici una să dobândească majoritatea. Partidul kossuthist, desigur, nu va putea să aibă aceasta tendință, de vreme ce el are de pe acuma majoritatea...

D-nul *Wekerle* are spirit, dar pare a crede că altă lume nu are de loc.

Kossuth Ferencz încă a crezut de cuviință să se rostească, nu pentru a promite aderenților sei o grabnică plecare de la putere și să lupte pentru principiile sale, ci dimpotrivă.

»Sunt mulți nemulțumiți, nerăbdători și neastâmpărați de îndelungata noastră ședere la guvern. Le răspund, că scopul nostru nu-i de-a împlini sarcinile primite cât mai curând, ci cât mai bine«.

Și, în sfârșit, baronul *Bánffy*, care de când a părăsit fotoliul ministerial se mângâie cu ezerciții de stil prin reviste și foi.

El repetă, ceea ce a spus încă odată: *Andrássy* s'a învoit la alegeri ca partidul kossuthist să câștige majoritate. Dar ideea kossuthistă tot nu are aderența majorității alegătorilor și aceasta trebuie recucerită ideii deakiste.

ghiața. »Ajuns, își smulge gulerul în legătura dela gât, le bagă 'n buzunar, se apieacă și pune capul în bătaia apei. Aaaa! ce bine face răceala asta care-l unge 'n creștet!.

Cum potolește svâcneala din tâmple, și sgomotul din urechi... Multă vreme stă așa; apoi se scoală, se șterge, și pornește prin zăvoiu spre punte...

»Mai trebuie adăogat? — înebunise.

»In lumea dreptății« — înțelegeți ironia. Sfârșitul — în treacăt fie zis — e cam nebulos.

Că a nebunit e clar — dar cetiți pasagiile de pe pag. 82.

— Dă năvală în ușa odăii de culcare, care se bate de perete... Într-o privire de o clipă vede tot: Elena leșinată..., doctorul... două femei... sticle... ligheanul plin de sânge și copilul! Vrea să înainteze dar nu poate și scoțând un răcnet înspăimântător, ca de uriaș 'ngunghiat, se năruie în pragul ușii...

Ce s'a întâmplat cu Elena și cu copilul? Poate că am insistat prea mult la povestirea nuvelei — dar din mersul gândirii, din pasagiile citate veți fi văzut cercul de idei, lumea din care-și ia dl Brăt. V. subiectele.

De aceeași bunătate de suflet, ca și *Rizescu*, e și *Trăsnea sfântul și judecătorul din »Carnetul unui judecător«, și »Radu Fânuleț«.*

După ce ai citit o bucată din volumul acesta te simțești mai bun, cu mai mare dragoste față de ființele astea, cari se luptă cu puteri neegale, cu prejudeciile icibate ale lumii. Cei cu principiul »artă pentru artă« pe buze vor da nițel din umeri la ce am zis mai sus, voind să spună: »Ian te

Congresul bisericesc sârb.

Carlovitz, 27 Dec. Ședința de azi e de mare însemnătate pentru viața bisericească sârbească. În urma intervenției lui dr. G. Crasoievici și dr. M. Mihailovici, partidul radical a ajuns la înțelegere cu partidul independenților și astfel în comun acord au hotărât programul de muncă al congresului. Se speră astfel că afacerea autonomiei bisericești să fie dusă cu un pas înainte.

Nu de mai puțină însemnătate este faptul că patriarhul *Brancoevici* a ținut și el o vorbire în care a accentuat că fără pace și înțelegere deplină între membrii congresului nu se poate duce la bun sfârșit organizarea autonomiei bisericești. De aceea roagă pe toți, să fie cu dragoste și răbdare unii față de alții, că numai așa se va ajunge la binele comun.

Vorbirea a fost primită cu ovațiuni și la propunerea deputatului dietal dr. D. Musitzky, vorbirea s'a anexat în întregime la protocol.

S'a procedat apoi la alegerea celor 7 comisii.

Din străinătate.

Impăratul Germaniei, dorind să feliciteze pe M. S. Regele Carol cu privilegiul celei d'a 50-a aniversări a întăririi Sale în armată, a însărcinat două delegațiuni din armata germană de a se duce la București spre a prezenta felicitările sale Majestății Sale.

Una din aceste delegațiuni se compune din ofițerii ai reg. I de artilerie din gardă, cuprinzând pe comandantul regimentului, dl colonel *Von Heineceius*, căpitanul *von Anlock*, locotenentul *von Neubronn* și sublocotenentul *von Siebenam*.

A doua delegație se compune din comandantul reg. 9 de dragoni, un căpitan, un locotenent și un sublocotenent din același regiment.

Aceste delegațiuni vor sosi la București și vor fi primite de către M. S. Regele la 1 Ianuarie st. n., adică Marța viitoare.

uită, omul ăsta se face, pretinde că se face mai bun cetind aceste pagini!« Da, te faci mai bun. De ce să nu aibă adevărata artă și însușirea asta atât de desprețuită de Dvoastră?

Pe dl Brătescu — Voinești l-ași numi *poetul sufletelor: caste*.

Ce ne leagă atât de mult de volumul acesta de 200 și atâtea pagini? Liniștea și seninătatea cu care sunt spuse toate, cursul acesta domol al apei, care ne descopere — tocmai prin liniștea sa — afunzimea. Altă caracteristică e întrebuițarea epitetelor. Băgați de seamă, nu e vânător de senzație dl B. V. Am putea zice mai mult: adiectivele nici nu au o bogăție prea mare. Și totuși. Citești o bucată *întreagă* și ansamblul, întregul acesta te face să-l apreciezi după merit.

Cunosc un domn mai în vârstă, care mi-a spus odată: »De câte ori întru într-o casă străină, în vizită, primul lucru pe care-l fac — după ce stau puțințel pe scaun — e să caut cu ochii ce fel de cărți are stăpânul casei. Crede-mă, de multe ori am primit deslușiri escelente în privința stăpânului. Nu-a așa? Nu se cade să frunzărești la vizite o carte. Da ce să-i faci? De dragul experiențelor, pe cari le câștigam, îndeplineam această nepoliteță«.

Câte odată îl imitez și eu pe domnul acesta. Dacă găsesc pe *Eminescu*, pe *Alexandri*, pe *Coșbuc*, îmi saltă inima de bucurie.

Sunt orientat.

De aici încolo mai adăogați și volumul acesta, *Dvoastră*, cari aveți în bibliotecă ce este mai bun în literatura noastră.

Lipsca, Decembrie.

Ultime știri.

Proces pentru agitație. Timișoara, 27 Dec. Azi era să se judece la tribunalul de aici procesul intentat bravului preot *Vasilie Terebenț din Ișvin*, învinuit, că la alegerile trecute îndemnând poporul să voteze pentru candidatul naționalist, protopopol *Pepa*, ar fi călcat §-ul 170 al art. de lege XV din 1899 (*transgresiune electorală*). *Notarul Stefan Munteanu și scriitorul Réti József* au jurat că *Terebenț* a zis: »*Fie afurisit cel-ce nu va vota cu candidatul național*«. Alți martori, dr. *Lucian Georgevici*, *Iosif Petcu*, *D. Novac*, *Iefta Ștefan*, *St. Pop*, *D. Cira*, *Costa Bogdan*, au jurat că n'a zis așa, ci a afurisit numai pe cei-ce ar umbla cu mită.

Apărător al dlui preot a fost avocatul dr. G. Adam. *Procurorul a cerut amânarea, ceea-ce s'a admis, pentruca să fie ascultat și fibirăul (care de sigur nu va fi știind românește)*.

300.000 coroane furate. Budapesta, 28 Dec. În cercurile financiare îndeosebi face mare senzație faptul că la banca »*Belvárosi*« s'a descoperit un furt de 300.000 coroane. Autorul este un funcționar, care falsifica subscrieri de ale directorilor unei bănci din provincie și astfel în comptul acelei bănci ridica sume însemnate. Poliția face mari cercetări să afle și pe tovarășii slujbașului necinstit.

Nebogatov osândit la moarte.

Petersburg, 27 Dec. Tribunalul militar a adus următoarea sentință:

Admiralul Nebogatov, care a predat o flotila de sub comanda sa japonezilor, la Ciuzima, e osândit la moarte. Tribunalul luând însă în socotintă multe împrejurări ușurătoare pentru *Nebogatov*, va cere Țarului să-i schimbe pedeapsa în 10 ani muncă silnică.

Alți 4 ofițeri au fost osândiți la temniță grea, 2 la câte 4 luni închisoare, iar ceilalți au fost achitați.

Sentința a produs mare emoție în cercurile militare, căci *Nebogatov* slugise un șir întreg de ani cu credință țării și toți sunt de părere, că nu putea face altfel la *Ciuzima*, decât să se predee.

— **Lupta dela Ciuzima s'a dat, după-cum se știe, la 27 Maiu 1905.** Vapoarele de războiu cari s'au predat *Japonezilor* au fost: »*Imperator Nicolai*«, »*Orel*«, »*Admiral Senjavin*« și *Admiral Apraxin*«.

Congresul socialiștilor români din Timișoara. Secția română a partidului social-democrat din Ungaria a convocat pe zilele de 6, 7 eventual 8 Ianuar (serbătorile Crăciunului) *congres român regnicolar* în *Timișoara*, cu următoarea ordine de zi: 1. Rapoarte. 2. Lupta pentru sufragiu universal. 3. Presa. 4. *Darea de partid*. Realegerea comisiunii de organizare regnicolară 6. Eventuale propuneri.

Greci bandiți. Constantinopol, 28 Decembrie. Mai mulți bandiți greci au omorât eri pe aromânul *Nicolae Cațohon*, care lupta împotriva grecizării *Românilor din Elesona*.

Conzistor plenar.

Oradia-mare, 26 Dec

Prea sfințitul domn Episcop gr. cat. român din Oradia-mare *Dr. Dem. Radu* văzând lipsurile cu cari zilnic au de a se lupta văduvele și orfanii de preoți diecesani, a pus la ordinea zilei grava chestiune a îmbunătățirii după puțință a sortii materiale a acelorași văduve și orfanii. Spre acest scop a formulat un proiect de statute, pe care înainte de a-l stabili definitiv l'a supus deliberării clerului diecesan. Pentru stabilirea acestor statute și pentru desbaterea mai multor afaceri mai momentuoase diecesane pe 24 l. c. a conchemat la reședința sa pe toți asesorii consistoriali din diecesă. Afară de trei s'au prezentat toți asesorii. Pe lângă canonicii: *Dr. A. Lauran*, *M. Nyeș*, *I. Butean* și *Dr. Fl. Stan* au fost de față arhidiaconii: *C. Ardelean* (Careii mari), *G. Șuta* (Borlești), *Alex. Bozintan* (Nădlac), apoi protopopii asesori: *I. Genț* (Oradea-mare) ca referent, *M. Dițiu* (Oradea-mare), *Dr. C. Bulcu* secretar episcopesc, *M. Pascutiu* (Șiria), *I. Papp* (Hollod), *Ig. Szabó* (Leta-mare), *P. Iernea* (Ciomköz), *Al. Gera* (Beiuș), *M. Ciurdar* (Dob), *I. Cozma*, *T. Bule* (Beiuș), *L. Marcuș* (Madarász), *Sam. Ciceronescu* (Oradia-mare), *A. Gitta* (Borhid), *Ș. Sipoș* (Pami), *Dr. P. Lauran* (Vad), *Aug. Târziu* (Chereluș), *G. Darabaș* (Ghete), *Iuliu Filimon* (Cianaloș), *Dem. Kiss* adv. fisc diecesan, apoi *Dem. Mureșan* (Vasad) și *I. Mureșanu* (Racova).

In ziua primă după săvârșirea slujbei Dumnezești, *P. S.* Sa episcopul *Dr. Dem. Radu* printr'o cuvântare înălțătoare de inimi la oarele 9 deschide ședința în sala bibliotecii diecesane din reședința episcopescă. De loc după deschidere 5 asesori noi pun jurământul prescripș, apoi se dă citire șirurilor sosite dela Pontificale Romei, prin cari dă acestui consistor plenar binecuvântarea Apostolică. Mai departe *P. S.* Sa episcopul propune, să se exprime printr'o depeșă omagiile și neclătita fidelitate a clerului și poporului din diecesă către înaltul Tron al *Majestății Sale Regale Apostolic Francisc Iosif I.* Propunerea se primește unanim între urale de »Să trăiască».

Urmează apoi publicarea decretelor consiliului al III. al provinciei bisericești gr. cat. de Alba-Iulia și Făgăraș ținut la anul 1900 în Blaj. Din decretule aceste află de remarcate în deosebi acel decret, în care părinții acelu sinod provincial își exprimă alipirea neclătita către ritul nostru orientat după a sa puritate, către așezămintele provinciei noastre metropolitane și în deosebi către *autonomia*, adică independența ei dela jurisdicțiunea ori cărei alte provincie bisericești, atârând ea imediat dela l. scaun apostolic al Romei.

Proiectul de statute al fondului viduorfanal. Aceste puse la desbatere în contul alor 2 ședințe, cu participarea la desbaterea unui însemnat număr de asesori s'au revidiat și fixat în 40 de paragrafi. În sensul acestor statute să mărginească fondul, se îmbunătățește ajutorul, de și cu puțin, dar cam de odată să fie de ajuns până la alte vremuri mai favorabile.

Ședința de dimineață a durat până la oarele 2 d. a. când toți părinții consistoriali au fost oaspeții Episcopului, asemenea și după ședința a II. care s'a terminat seara la 7 oare.

Ziua a doua. Dimineața la oarele 9, după săvârșirea sfintei liturghii în biserica catedrală II. Dn. Episcop în ființa de față a tuturor asesoriilor, cari au participat la ședințele din ziua precedentă, după chemarea într'ajutor a duhului sfânt deschide ședința a III-a a Conzistorului plenar. Acum se iau la desbatere »statutele fondurilor de ajutorare a preoților deficienți aparținători diecesei gr.-cat. române de Oradea-mare». După o mai lungă desbatere și discuțiune, la care iau parte mai mulți asesori statutele cuprinse în 24 paragrafi se primesc și întăresc. Preoților neputincioși și îmbătrâniți în slujba diecesană li-se vor da cam deodată ajutoare dela 600—1000 coroane, după anii de serviciu.

Chestia ajutorului oferit de ministrul cultelor pentru întregirea salariului a profesorilor dela gimnaziul din Beiuș.

P. S. Sa domnul Episcop a desfășurat toate demersurile făcute la înaltul guvern în aceasta chestie și spune, că toate le-a făcut în conțelegere cu Ven. Conzistor mitropolitan. A primit acest ajutor oferit din motivele: a) că starea profesorilor pe lângă un salariu de 2000 cor. la an era insuportabilă; b) că gimnaziul de Beiuș și de altmintreni începând dela anul 1853 avea un ajutor dela stat de 3706 fl., care însă în anul 1877 fără nici un motiv s'a sistat; c) că prin ajutoarele așa numite momentane chestiunea salariului profesorilor nu se putea deslega; d) că înainte de asta cu 2 ani s'a făcut demersuri la guvern că pe baza art. 33 de lege din anul 1883 să se reguleze salariul profesorilor, fiind însă condițiile cuprinse în aceea lege neacceptabile s'au sistat ulterioarele demersuri; e) din considerațiunea, că de present nu numai preoții și învățătorii diecesani dar chiar și membrii capitulari primesc ajutoare din visteria statului, unde altcum și noi cu toții contribuim cu sume destul de mari.

Apoi în ce privește disciplinarea profesorilor, procedura prevăzută în regulament este identică cu aceea, care s'a practizat și până acum la gimnaziul din Beiuș, întru cât chiar conform literelor fundamentale (§ 10) gimnaziul s'a pus sub

supra inspecțiunea nemijlocită a forurilor școlastice superioare regnicolare. Conzistorul unanim a aprobat motivele expuse și s'a pronunțat unanim pe lângă primirea ajutorului oferit.

Alte chestii importante. S'a mai pus și la desbatere următoarele chestii de interes general diecesan:

1. *Catechizarea în școală* să se facă de însuși preoții și să nu se concreadă învățătorilor.

2. *Adunările protopopești* districtuali se recomandă de a se ținea de două-ori la an: primă vara și toamna, și în legătură cu aceste Arhierul pune la inima asesoriilor, ținerea în cercuri cât mai largi așa numitele: *misiuni populare*, cari contribuiesc atât de mult la prosperarea poporului în toate direcțiunile.

3. S'au dezbătut *plata învățătorilor, cărțile didactice, buna relațiune* ce trebuie să fie între preoți și învățători, *plătirea regulată a dărilor* și în fine s'a făcut propunere unanim primită, ca clerul diecesan să intervină la înaltul guvern pentru regularea urgentă a congruei preoțești.

Ședința a treia s'a terminat la oarele 2 după un înțeles aklamări și urări calduroase la adresa Episcopului.

A doua zi, în tocmai ca în cea precedentă, toți asesorii, împreună cu 8 inteligenți mireni au fost invitați la masa Ilustrului domn Episcop.

Sub decursul mesei s'au ținut 4 toast. Ilustrul domn Episcop în toastul predat cu multă veridicitate oratorică expune pe scurt toate cele îndeplinite în decursul alor 3 ședințe și își exprimă durerea sa părintească, că ținând cont de cruda realitate acum deodată nu s'a putut face mai mult; de rește însă să fie aceste ca un început de lucru pentru viitor. Și totodată poftind celor prezenți sărbători fericite și urări de Anul-Nou, imploară asupra lor și a familiilor lor darul lui Dumnezeu, care dacă e cu noi, cine poate fi în contra noastră.

Prepositul dr. Aug. Lauran, cu duioase cuvinte, aduce primosul sentimentelor sale de sinceră mulțumită Ilustrului Arhieru pentru zelul și osteneala sa în conducerea înțeleaptă a diecesei.

Arhidiaconul G. Șuta prin o asemănare bine aleasă cu domnitorul din poveste, despre care presupuneau supușii săi, că și în timpul nopții să veghiezze asupra averii și vieții lor; își exprimă sentimentele sale de bucurie, văzând cum părintele Episcop veghiază necontentit asupra clerului și cum îi stă la inimă soarta clerului, a văduvelor și orfanilor din diecesă.

Intineritul academician *Iosif Vulcan* zice, că deși a venit cu gândul de a nu toastă, totuși nu se poate reține, pentru că într'atâta l-a frapat frumoasa vorbire a Ilustrului domn Episcop, că

CĂINȚA.

PIESĂ POPORALĂ ÎN 3 ACTE.

De *Ales. Muntean* alui *Vasile*.

(Urmare).

Scena III.

Maria, (singură) apoi Nicodim Iosif.

Maria: Doamne, Doamne, bine că m'ai scăpat iarăși de ei!.. Ușoară, liberă, mai sunt azi! Par'că am aripi! (privește timpl prin toate unghiurile odăilor). Singură!.. Plecară pocăiții mei, (saltă). A mea e lumea!.. O știu eu bine, că nu-i lucru prea frumos s'ascuțați pe la ferești!.. dar... Dumnezeu mă ierte! Barem știu acum ce noroc s'abate la noi (nervoasă). Va mai trece, ea, apă pe Murăș, până să-l vreu pe buzatul acela!.. (șoptindu-și). Și uritu-i, maico, să n'târce copil!.. (mândră) Ei, da! Nicodim e băiat bun, deștept și — atât de frumos e!.. Și mi-i drag, ca lumina ochilor!.. (naiv) oare să-i fie și lui drag de mine?.. Inimă-mi spune, că da... Unii zice că-i neam cu părintele Mircea. Fie! Sătenii noștri îl iubesc pe părintele, că predică așa de bine! Slujește rar, să n'teagă oamenii!.. Voiu merge odată la el! Când nu vor fi ai noștri acasă. I-o-i cere sfat, și-o să văd cum mă învață să scap de pocăiții aceștia!

Toate-s minciuni, toate-s sucituri nebune, câte le spun ei pe la adunare... Poate că fac unii și cicală... dar un văr al lui Nicodim spune, că la slujba lor, ci că, este și un *câne negru* (naiv). Eu nu l-am văzut, că-s o fată slabă de inger!..

De multe ori mi-i frică de ei (insinuant), că nici nu-s curați!.. Să plângă ei, fără să fie vre-un mort — iar botez — iar când moare vre-unul din ei, dă-te la răs!.. (lăcrimând) Doamne, apăra! Voiu și bolânzi cu vremea!.. Și tata, vai tata, e chiar predicatorul lor!.. beata mama?.. Știe ea de ce s'o pocăit!.. Și zice că-s drepti. Cum să nu fie?.. Ca funea n' straiță! Auzi, Dumneata drepti! (râde) Vor, fi, că nu zic ba, udară cucuruzul, udară grâul, îl umflară, — merseră la Cermeiu, să mințescă, ca la târg, să înșele (s'au de o lină bătae la ușe). Oare cine-i? (tare) Intră!..

Scena IV.

Maria, Nicodim, Iosif.

Nicodim:) (Veseli) Bună ziua! Voia vi-i de *Iosif*:) goști?

Maria (surprinsă): Voia, dar... ai noștri!..

Iosif: Plecară la Cermeiu. Ehe! vâmică!.. doar știm noi când să venim!

Nicodim: Știi Mario, cum sunt ei!.. Nu te mai slăbesc cu afurisita aia de pocăință!.. Și-am venit, că vezi, tare mi-a fost dor de tine... să te văd... să-ți vorbesc în pace!

Iosif (glumet): Nu ne poți da vre-un sac de grâu, să-l udăm și noi, că știi vorba aceea: îți prinde bine o măsură pe d'asupra! După dreptate... pocăiește-te!..

Maria: Vezi, vezi, Iosife, cum îți bați joc de noi!.. La urmă, ce-s eu de vină, că părinții mei sunt pocăiți? Grijiți mai bine, că azi mâne o s'ajung și eu pe urma lor!

Nicodim: Pocăit? Doară pentru Sima Șofronii?..

Iosif: Mai știi!?

Maria: Ba nu, ci vreau să mă silească (în dârjita)!.. Și-auzi, Nicodime, ce birău ești dumneata, când îi suferi să umbie așa, după sufletele oamenilor?.. Li momesc, îi prostesc atâta cu raiu, așa le știu minți, de crezi, că îl poartă chiar în palmă!..

Nicodim (gales): Ei, ei, Mărie, Mărie, n'am o grijă pocăiților, ci ochii tăi, (ii arată). Uite acea, mă ard, mă topesc!..

Iosif (fredonând): Dorul meu pe unde sboară!

Maria (jenată): Mai lasă-te, învățătorule!..

Nicodim:) Nu-i pasăre să-l doboară!..

Iosif:)

Maria: Nicodime, ce ești așa rău?! Ați venit aci cu verișoru Iosif, să vă tot râdeți de mine!..

Nicodim:) Doamne păzește! Cine?.. Noi?

Iosif:)

Maria: Da; Dvoastră par'că nu văd eu?!

Nicodim: Mario! Tu știi că-mi ești dragă, și de-o-i auzi, că te legi cu pocăiții, să ști că sparg adunarea... birăul are mare putere.

Maria: Asta o poți face... și altele dacă vrei! Mie nu-mi pasă! Pentru ceea-ce face birăul, birăul să și răspundă!..

Iosif (glumind): Dar birăuța?..

Maria (roșind): Iară?.. Ce tot ai verișorule de mine?

Nicodim: Dlui? Ce să aibă? Nimic! Eu, sunt supărat foc, de când l-am ochit pe Sima Șofronii pe aici, și-ași vrea să nu mai vină.

Maria: De ce? Ce pot eu face?.. Mie pocăiții nu-mi trebuie. (jenată) Iar cu Dta n'am nimic.

pe oală reintinerit. Remarcând apoi după nume bărbații literați ești în cursul vremurilor din anul bisericeii gr. cat. zice, că menirea clerului acestei dieceze este, să muncească având înaintea ochilor totdeauna de exemplu pe acei ilustrii bărbați.

Fost-a acest conzistor plenar un început de bucurie pentru autonomia independentă, ce cu toții, cu atât și așa ferbinte dor o așteptăm. T.

Scrisoare deschisă

D. S. Dlui Iosif Vulcan, președinte al societății pentru crearea unui fond de teatru român.

Oradea-mare.

Domnule Președinte!

Noi românii din Oravița și jur am avut fericirea de a vedea 3 zile în mijlocul nostru pe artistul iubit Z. Bârsan, fost bursier al societății în fruntea căreia stați D-voastră.

Oravița a fost întotdeauna — o spunem cu mândrie — dar o știți prea bine și D-ta, că ați dat-o în poezie, centrul românesc unde arta teatrală românească a găsit cel mai cald sprigin, unde artiștii români au fost întimpinați în cea mai mare dragoste. Unde chiar societatea pe care o conduceți și-a ținut în neuitată însuflețire a neamului adunări generale două, și unde avem dejde în D-zeu, în cel mai scurt timp tot cu cea însuflețire, veți fi iar invitați și primiți. Înuflețirea noastră era pe vremea aceea pornită în convingerea, că se va ivi și la noi artistul dor care încălzindu-se de însuflețirea obștei românești să pună toată puterea talentului său și tot focul inimii sale în serviciul ideii, ce o urzărește societatea fondului de teatru, întrupând visul nostru de decenii: să avem și noi o seamă de artiști cari pornind în lumea românească din oraș în oraș să propovăduiască dragostea artei dramatice — în graiul dulce românesc.

Și artistul nostru de mult așteptat s'a ivit. Nespriginit de nimeni, călăuzit numai de dragostea sa pentru artă, Z. Bârsan a pornit pribeag, în lumea românească răpind prin puterea talentului său inimile ascultătorilor... a pornit la început singur, dând reprezentații cu concursul diletanților, a venit apoi însoțit de o tinăra artistă, și pe urmă l'am revăzut acuma cu o trupă de actori.

Întă primul început de teatru românesc stabil. Dl Bârsan a pornit în turneu cu scopul de a aduna mijloacele necesare pentru a putea petrece câteva luni în trupa marelui artist italian, Carmelo Novelli, ca întors cu bogate esperințe și

cunoștințe tehnice să își poată urma, cu mai multă putere, calea de apostol al artei dramatice românești.

E în rândul întâi datorii societății fondului de teatru — din carea și noi parte facem și cari nu suntem însă părtași cu bucurie ne vom face — să vină în ajutorul artistului, care cu atâta dragoste și abnegațiune a promovat prin farmecul graiului și puterea creațiilor sale scopurile societății.

Ne permitem prin urmare a Vă ruga dle președinte să puneți la discuție într'o ședință a comitetului — ce ar fi să se concheme cât mai îngrabă — următoarea propunere a noastră:

Comitetul societății pentru crearea unui fond de teatru românesc a hotărât se dea artistului Z. Bârsan în scopul călătoriei sală de studii la Italia, suma de 1000 cor.

Suntem convinși că toți membrii societății doritori de binele neamului românesc vor aprobă propunerea noastră; iar noi anticipându-Vă mulțămirele noastre în numele neamului, Vă rugăm primiți dle președinte asigurarea deosebitei noastre stime și considerațiuni.

Oravița, la ziua sf. Nicolae 1906.

Pentru cei mulți:

Dr. Petru Cornean,
Dr. Liviu Cigărean,
Vasile Mărginean,
Dr. Ioan Manguia,
Toma Stanca,

Dr. Mihai Grosșian
Dr. George Anca,
Ioan Perian,
G. Jian,
Nicolae Beloane,

I. E. Țieranu.

NOUȚĂȚI.

A R A D, 26 Decembrie 1906.

— **Conzistor plenar.** P. S. Sa Episcopul Aradului a convocat conzistor plenar pe Luni 18 31 Decembrie. La ordinea zilei: 1. promulgarea concluzelor congresuali din 1906, 2. numirea protopresbiterului pentru tractul Boroșineu și 3. alte eventuale propuneri.

— **Știre personală.** Mercuri seara, cu trenul accelerat a sosit în Arad, dinspre Budapesta, iubitul cântăreț al pătimirii noastre, dl Oct. Goga și suava sa soție, dna Hortense născută Cosma. Tinera păreche se întoarce din Italia și Franța unde a făcut voiagiul nuntă. La gară i-au așteptat dna Lucia Cosma și seara au petrecut-o în cerc

intim de prieteni. Joui la ameazi au plecat spre Sibiu.

— **Cantacuzino la Viena.** Dl M. Cantacuzino primarul Capitalei București, va pleca la 20 c. la Viena împreună cu mai mulți consilieri comunali, spre a înapoia vizita primarului Dr. Lueger.

— **Hirotonire.** În capela episcopescă din Arad, Prea S. Sa episcopul diecezan, Ioan I. Papp a hirotonit Joi întru preot pe Petru Popa, pentru parochia F. Oșorheiu, protopopiatul Orăzii mari, iar întru diacon pe Miron Ciupa.

— **Alegere de preot.** La serbătoare sft. lui Nicolau a fost alegere de preot în Bălaia și s'a ales Ioan Bornețiu, cand. de preot.

— **Promovare.** Silviu Brânzău a fost promovat la universitatea din Cluj de doctor în toate științele medicale.

— **Cel mai bătrân cetitor al ziarelor române** este fără îndoială, Const. Stezar, căpitan pensionat în Sibiu. El a cetit cei dintâi numeri, »Gazetei« lui Barițiu, ai »Telegrafului« lui Șaguna, a fost fondator al »Tribunei« dela Sibiu și cu toți cei 94 ani ce-i poartă pe umeri, citește regulat și ziarul nostru, la care este abonat. O singură supărare are: nu poate umbla pe afară, nu-l mai slujesc picioarele. Altfel vede destul de bine și are întreaga memorie și putere de judecată. Astă toamnă doi prieteni mai tineri ai lui, Vict. Tordășianu și Russu Șirianu (i-ar putea fi nepoți), l'au vizitat și au stat de vorbă mult cu el. Li-a povestit despre vremurile lui Șaguna, sub care fusese inspector — econom, om de încredere, — precum și-a arătat și bucuria mare, că i-s'a dat să vadă catedra, vișul tinerețelor sale. Ni se scrie, că bătrânul Stezar sa află, potrivit împrejurărilor, bine și urmărește cu atenție cele ce se petrec. Li dorim tărie și sănătate.

— **Regina Elisabeta despre împărăteasa.** Regina Elisabeta a scris pentru numărul pe Crăciun al ziarului »Neue Freue Presse« din Viena un articol intitulat »Impărăteasa Elisabeta la Sinaia«. Reproducem din acest articol câteva pasagii mai interesante:

Regina relatează despre cele ce i-a spus răposata împărăteasă Elisabeta, cu ocazia vizitei ce a făcut-o Curței noastre la Sinaia. Impărăteasa — spune Carmen Sylva — era liberă de prejudecăți și repugna convenționalismul. La primul dîneu i-a spus că nu și-a adus frizeza ei, ci pe

Iosif: Bine, bine, las'că ne cunoaștem, verișana mea... așa s' fetele... ci de nu ți-e voia de Sîma, ce stai să te mai socotești? Spune-i lui Sîma Tulbure să nu-l mai cheme pe aici, și s'a sfârșit!..

Nicodim: Lapădă-te de el, cum știi, să nu-l mai vad!

Maria: Cum m'oi lăpădă, când tata chiar m'a răgăduit lui. Și ce făgăduiește un pocăit altuia, are să și implinească!..

Nicodim: Asta-i altă vorbă! Atunci las' pe mine. Grija mea. Ehe! Le sparg eu cuibuș, cât ai clipi din ochi!

Iosif: Și ai toată dreptatea! Ei sunt dușmanii și tulburătorii legii noastre strămoșești.

Maria: Ba, eu vă rog să-mi faceți un bine!

Nicodim: (S'auzim!

Iosif: (S'auzim!

Maria: Să-i lăsați în pace! Vă fie milă de părintii mei!.. Mai bine mi-ați da un sfat să mă scap de pocăință și de Sîma, că nu-l vreau... Mai bine mor!

Nicodim: O, ce glas de turturea! Tu-mi ești dragă și scumpă, ca sufletul mamei!

Maria (emoționată): Nicodime! dragă Nicodime, ști, că și eu te iubesc, scapă-mă (se mbrățișează).

Iosif: Așa! da! Acum ești tu Maria cea ade-vărată!..

Nicodim (transportat): Ei, ei, dulcea mea. Un sfat!.. un sfat, da de unde să-l iau, când acuma n'am nici atâta minte, cât are un pușu de găină!

Iosif: Și eu, dragii mei, ori cât sunt dascăl, de bucurie nu mă pot gândi de cât la fericirea

voastră... Să-l întrebăm pe părintele Mircea, doar va descurcă el întrebarea asta. Să-i scriem!

Nicodim: Scrie-i Dumniata! (cheamă la fereastă un băeat, în timpul acesta Iosif scrie repede, dă scrisul lui Nicodim, acesta băeatului la fereastă) fugi cu scrisura asta până la părintele Mircea. De-o fi acasă, spune-i, să vină pân' aci; iute!

O voce de băet: Bine, bace birăule, mă duc!

Maria: Oare să vină părintele la pocăiți?

Iosif: I-am scris în puține cuvinte, lucrul pentru care l'am chemat și că ai voștri nu sunt acasă! Ca să vină repede, am scornit minciună, că ești bolnavă!

Maria: Pentru Dumnezeu!

Nicodim: Ce șolomonar mai ești!

Iosif: De dragul voștru fusei silit să trag și o minciună; dar nu uitați, că o minciună nevinovată poate fi de mare folos!

Maria: Dacă-i așa, până să vină părintele, treceți, rogu-vă, în grădină. Doamne ce umbră bună mai e, acolo, sub nucul cel mare! Ași mai griji casa, că mi-e greu de părintele...

Nicodim: Bine, bine, drăguțo...

Iosif: Mergem (amândoi trec în dreapta. Ea, grăbită, arangiază odaia).

Maria (agitată): Oare ce-o fi? (s'aude portița). Vine! Iată vine părintele! (ese în calea preotului).

Scena V-a.

Mircea, Maria, apoi Iosif și Nicodim.

Mircea: Bună ziua fata mea; grăbiam la voi, că-mi scrisese dascălul!..

Maria: Sărut mâna, Părinte (ii sărută dreapta).

Dumnezeu v'a adus (ii îmbrie scaun) poftim ședeți!

Mircea: Ce păcăleală-i asta, fetiț-o? Tu, vad că ești sănătoasă! Unde-i Iosif și Nicodim?

Maria: În grădină. Să-i chem?

Mircea: Da; da! Chiamă-i!

Marta. (In dreapta spre grădină): Nicodime, vărule, veniți, veniți, a sosit părintele!

Vocea lui Iosif: Venim, venim!..

Maria (lui Mircea): Au zis, că vin îndată.

Mircea: I am auzit, dar ascultă, fetițo! Tot mai țin ai voștri la pocăință (privind păreții) da, da, iacă n'aveți icoane!

Maria: Cum să nu țină! Tata ajunse și predicator și mama...

Mircea: Ce-i cu Sanda?

Maria: De voie, de nevoie, s'a pocăit și ea!

Mircea: Înțeleg, că tatăl tău s'a pocăit... Tine-rețele lui; dar asta nu-i treaba ta; ci mă mir de maică-ta cum de voie de nevoie?... Asta nu-i jucăușe, să te silească cineva..

Maria: Nu, părinte!.. că, mă rog, ce era să se facă? Tata n'a mai slăbit-o. Ziua, noaptea, așa un an, a fost tot un plâns pe la noi. Că maica nu s'o pocăi; ba, taica să se pocăiască, că de unde nu, o omoară, ori o alungă dela casă, până la urmă, iat-o pocăită și ea! Eu o n'țeleg și știu, că nu-i poate fi dragă pocăința, dar mă ține prea copil decât să-mi spună ce are pe suflet, — și așa, când îmi zice tata: pocăiește-te, — mamă, ține hangu...

Mircea: Și nu i-ai zis, fetiț-o, nici când să nu umble cu prefăcuta, că tu-i ști păsul inimii? De ce n'ai zis? Vezi, cu asta ai făcut rău?

Maria: Ba, părinte, am făcut bine!

Mircea: Cum? Când o lași în păcat? (Va urmă).

aceea a surorilor ei a »reginelor și prințeselor de pe scenă«. Impărăteasa privea misiunea ei ca actorie, căci, zicea ea, după datorile de reprezentare merg în camera mea, arunc mătăsurile și juvaerurile după mine »și scriu ce-mi dictează Heine«.

Carmen Sylva spune, că era frumos din partea răposatei împărătese că i-a ridicat lui Heine, pentru care avea un cult, un monument pe care germanii și-au făcut rușinea de a i-l refuza acestui Heine care e unul din cei mai mare poeți ai săi.

Impărăteasa i-a spus reginei că iubește nu numai munții înalți, dar și oamenii cari se ridică mult peste semenii lor. Impărăteasa a mărturisit Carmen Sylvei că scrie și ea, dar că voește ca scrierile ei să se publice abia după 50 de ani dela moartea sa.

Impărăteasa nu putea să sufere situațiunea ei, pentru că ea cere prefăcătorie și oamenii cer ca împărătesele și reginele să zâmbească mereu, să nu plângă. Regina României adaogă: »Noi râdem și plângem tocmai ca și Shylok și nici un pedestal omenesc nu ne poate împedeca dela aceasta«.

Impărăteasa era nenorocită din cauza etichetei ce i-se impunea la Curte, »din cauza baricadelor« ce o despărțeau de restul lumii. De câte ori vorbeau de neuitata copilă a reginei, împărăteasa plângea și spunea: »Sunt lucruri despre care e mai bine să taci«.

Vorbind tot de etichetă regina României scrie: »Eu spun întotdeauna: Moda e pentru femei cari n'au gust; eticheta pentru oamenii cărora le lipsește educația; biserica pentru oamenii fără de religie; jugul pentru acei cari n'au fantazie sau putere de încordare«.

Intre popor și regină nu trebuie să fie plebe. Poporul nu trebuie să ceară unei regine să zâmbească, chiar și când sângele îi picură încet din inimă. Când împărăteasa a fost omorâtă, termină regina României, s'a spus: »Și doar femeia aceasta n'a făcut decât bine!« Acesta a fost cel mai sincer și frumos panegiric al ei.

— **Alegere de capelan.** Duminecă s'a făcut alegere de capelan în Rîșculița, alegându-se tinerul Leontin Micluța.

Felicitări!

— **Creștini harnici.** Românii din frunțașă comună Agârbicium au dat dovadă, că sunt creștini iubitori de fapte bune și folositoare. Nu de mult au edificat o frumoasă școală confesională. Edificiul a fost făcut de către Lazar Cojoc din Ocna Sibiului.

A doua faptă vrednică au săvârșit agârbiceni prin împodobirea și pictarea de nou a bisericii lor. Ea a fost pictată foarte frumos de către fiul acelei comune, Nicolae Baciu.

Aceste două fapte arată lămurit cât de tare

știu prețui agârbiceni biserica și școala română, acele două instituțiuni dela care vine mântuirea noastră.

— **Intru mărirea lui Dumnezeu.** Pentru biserica din Poppna română care se va sfinți încă în primară anului acestuia, câțiva creștini din satul Cubin au făcut unele dăruiri cari servesc spre cinstea donatorilor. Așa Mita Olar a dăruit 4 cor. fiul său Ioan 4 cor. iar nepoții lui, Ștefan și Dimitrie, câte două coroane.

Dumnezeu să le răsplătească acestor donatori faptele lor bune și să-i țină la mulți ani. Alexandru Blaj preot în Poppna rom.

— **Rectificare.** În numărul trecut dublu, înșirându-se persoanele din piesa »Căința« se scriese ca și »Iosif« e »preot«. El este însă *invățătorul*.

— **Contele Zichy Jenő,** deputat dietal și politician de frunte maghiar, a încetat din viață.

— **Convocare.** Conform paragrafului 41 din statute, prin aceasta convocăm adunarea cercuală a asociațiunii pentru literatura română și cultura poporului român a despărțământului Torac, care se va ținea în școala română din Toracul mare a 3-a zi de crăciun a stului martir și arhidiacon Ștefan în 27 Decembrie st. v. 1906 la 2 oare d. a. La aceasta adunare sunt poftiți a lua parte toți membrii și binevoitorii culturai poporului român, iar despărțământului acesta i-se aparțin comunele Toracul-mare, Toracul-mic, Sarcia-română, Ecica-română, Iancăhid, Checia-română, Foen, Gad, Togir, Modoș, Clec și orașul Becicherechul mare. »Obiectele:« 1. Deschiderea adunării. 2. Citirea rapoartelor de birou. 3. Alegerea comisiunilor. 4. Eventuale disertațiuni. 5. Rapoartele comisiunilor. 6. Inițierea unei agenturi în Toracul-Mare. 7. Propuneri și interpelări. 8. Inchiderea adunării.

Toracul-mic, la 4/17 Decembrie 1906. Vichentie Petrovici m. p. director. Dr. Chiroi Dimitrie m. p. secretar.

— **O lămurire.** Primim următoarele: În nrul 225 al prețuitei »Tribuna« între »noutăți« se citește următoarele:

»Oameni cari n'au nimic sfânt«. În foaia oficială din 13 Decembrie cetim, că Aurel Pop, jude la tribunalul din Giula, precum și în numele copiilor săi: Nora, Victor, Nicolae, Ioan și Imre a cerut dela ministrul de interne să-i îngăduie schimbarea numelui de familie în Băldi. Aposrofarea în cazul de față nu-i nimerită, pentru că judele Pop chiar din pietate, către unchiul său, Lazar Băldi, marele mecenat român, care toată averea sa de peste 60 mii coroane a lăsat-o pe altarul națiunii române, a cerut schimbarea nume-

lui său în »Băldi«. Cunosc de aproape familia judeului Pop atât din partea tatălui său, care zece de ani a fost jude procesual în Gelou, unde trăiește și azi în retragere și în totdeauna a fost român de inimă și mult bine a făcut pentru poporul român și a fost un pretin intim cu marele mecenat român Ioan Petran, de naștere din aceea comună frunțașă, cât și familia din partea mamei sale ce se trage din familia Băldi. Lazar Băldi a murit în Cluj fără urmași. A avut trei nepoate de frate: pe mama judeului Pop, o mamă română vrednică de nemuritorul său unchiu Lazar Băldi, apoi pe preoteasa din Gelou și pe Ioan Băldi oficiar de honvezi în retragere fără urmași și acesta. Familia de mult a dorit, ca unul din nepoții săi iee numele de Băldi, pentru că numele acesta și nu se deie uitării în familie — fiindcă prin însemnata fundațiune ce stă din vre-o 8 mii coroane depuse la Conzistorul din Blaj, apoi 6 mii dela bisericii din Gelou și în fine din o casă în valoare de aproape de 50 mii coroane lăsată școlii române de fete din Cluj și așa trece de cea mai românească poreclă. Nimenea nu poate lua în nume de rău familiei dacă dorește să păstreze cu sfîntenie și în familie numele de »Băldi«. Un pretin intim a lui Lazar Băldi«.

— **Despre istoria țiganilor.** Originea și înțelesul cuvântului »țigan« au fost explicate în diferite moduri. O nouă și originală cercetare este făcută de profesorul Leo Wiener într'o fasciculă a revistei »Archiva pentru studiul limbilor nouă«, în care el urmărește originea acestui cuvânt și istoria poporului țigănesc.

La 1417 apar țiganii pentru prima oară în Germania și de acolo, trecând prin Elveția, merg în Franța și Italia.

Cu o sută de ani mai înainte ei au emigrat în Grecia, venind din Egipt și de acolo au străbătut toată Peninsula-Balcanică, mergând în România și Ungaria.

În toate timpurile ei apar ca fauri, lăcățari, giambași, apoi ca hoți: bărbații și ca vrăjitoarele femeile.

La sfârșitul secolului al V-lea auzim de câțiva fauri sau meșteșugari, cari se unesc și de oregină a poctovarilor. Multă vreme »poctovar« și »țigan« era tot una.

În limbile orientale toate cuvintele, cari să referă la ocupațiunea și numele țiganilor, au ca rădăcină monosilabele: »cik, cek, cink, cenku«. Astfel în limba ungară »csengeni« înseamnă »sunare« iară în limba turcă înseamnă »șgani«. În limba tătară »cecan«; în limba română »ciocan«; în limba greacă tzikanas în limba rusă »cygan«: în limba boemă »cykan« toate înseamnă acelaș lucru: »c i o c a n«. Derivate avem »Zigeuner, zingaro, zinalo, și

POEZII POPORALE.

Culese de: **Stefan Mihailoviciu**, june din **Sasca-Român**.

Fă-mă, doamne, ce mi face
Fă-mă doamne-un degetar,
La Măria 'n buzunar.

Fă-mă, doamne-un busuioc
Să mă ia mândra la joc.

Cine doamne-a mai văzut
O grădină cu doi pruni
O drăguță la doi juni.
Cine doamne a mai văzut
O grădină cu doi fagi,
O drăguță la doi frați.
Cine, doamne, a mai văzut
O grădină cu doi peri,
O drăguță la doi veri.

Culese de: **Hădean George**, june, din **Pâncota**.

Mândruță cu ochii mici
Ce mă faci să vin pe-aici?
Da eu, bade, nu te fac,
Ci vini că ție ți drag.

Nu ți ție mândră jale
Cât te-am iubit eu de tare,
Tu-'mi faci multă supărare
Și mă răzi fără de cale.

O vrei mândră să te las
De-'mi faci atâta năcaz?

Fetiță, fată bărnace
Fața ta mie 'mi place,
Dar să-mi dai și-o sărutare,
Ca să-mi placă și mai tare.

Culese de: **Aurel Goian** din **Poenari**.

Foaie verde de trifoi
Mândra lucră 'n șezători
Toarce biata, și-i bărbată,
Doar s'o vedea măritată.
Toarce mândruțo fuiorul,
Și-'ți fă iute brăușorul.
Busuioc crescut înalt
Face mândra la ciurat,
Fă mândruțo pe cât vei face
Tot de măritat e pace.

Culese de: **Vergil Meteș** june în **Șiard**.

Spune 'mi bade adevărat
Pentru care m'ai lăsat,
De m'ai lăsat pentru-o fată
Fiei moartea blăstămată.

Măi bădiță strugur bun
Te-aș rupe și nu mă 'ndur,
Te-oi lăsa până te-i coace
Și te-oi rupe și nu-ți place.

Trandafir de pe cetate
Nu mă 'n străina 'mpărate,
Că n'are cine să mă caute.
Maica-i slabă și departe
Surorile 's tinerele
Nu-mi știu cărările mele.

Hai mândră la cununie,
Până-i frunza verde 'n vie,
Dacă frunza s'a usca,
Mi-i chema și eu n'oi vrea.

Cât e pe Târnava 'n jos
Nu-i ca badea om frumos
Câți sunt în sat la noi
N'au ca badea buze moi.

Mândră 'naltă și voinică
Doarme lângă mămăligă,
Mămăliga ferbe 'n oală
Ea doarme de se omoară.
Mămăliga clocotește
Ea doarme de se zdrobește.

Culese de: **Petru Mladin**, junior **Nădab**.

Când era mândra d'un an,
N'ași fi dat pe ea un ban.
Dac'ar fi fost de vândut
Prea scumpă mi-ar fi părut
Dar acuma, zău, d'ar vrea
Cine-o are să mi-o dea,
Ași da satul tot pe ea,
Scumpă nu mi-ar mai părea.

gan»; englezul »tinker sau scoțianul »tinkler«, care înseamnă »potcovari«. În limba română »tingere, tigae« pleacă probabil dela aceeași origină, care exprimă sunetul, ce face ciocanul, când lovește nicovala.

— **Săpun de viorea de Parma.** Sub această numire de câți-va ani e în circulație un nou săpun folositor. Cine nu iubește mirosul de violele? Și dacă știm, că acest săpun plăcut face tața fină, dacă știm, că în astfel de calitate și pe lângă așa preț în străinătate nu putem căpăta stare săpun, atunci putem aștepta, ca publicul mare să nu întrebuițeze acest săpun, numai ca să-i tindă mâna de ajutor pregătitorului, ci în interesul său propriu. O bucată 80 fil. 3 bucăți 2 cor. 20 fil. Pregătește: Szabó Béla fabricant de săpun de toaletă. Miskolcz. Se poate căpăta în Arad în drugheria lui Vojtek și Weisz, Lugos în farmacia lui Fischer János, Timișoara în prăvălia lui Wisemayr Ferencz.

— **Recvisite școlare,** măpi, globuri, mașine de cumpuț, recvisite fizice și geometrice se pot căpăta la librăria lui Jngusz J. és fia. Arad, str. Weitzer János.

— **Nu-i nimeni bolnav,** dacă întrebuițează *balzamal regesc* renumit al farmacistului Grosz Nagy Ferencz din Debreczen, ce vindecă pe oricine de dureri de cap, podagră, dureri de dinți și de șele.

— **Antidol** este medicamentul cel mai bun contra durerii de cap, migrenă, trocnă. Pentru efectul admirabil a fost premiat la expoziția de igienă din Paris, Londra, Berlin și Bruxelles cu medalia de argint. Medicamentul nu trebuie beut, ci pe palmă pus și sorbit. O sticlă de Antidol costă 1-20 cor. Se capătă în toate farmaciile și în laboratorul chemic a lui *Vilmos B. Debreczen.*

— **Nu mor porcii** nici nu se îmbolnăvesc dacă se întrebuițează pravul pregătit de farmacistul Kun István din Hajduszovát. De aceea se nu pregete nime a cumpără acest prav. Mai pe larg între inserate.

— **Când încărunește părul sau barba** să întrebuițeze Restorer-ul de păr alui Balla. Detaluri vezi la inserate. **Sunt puține dame,** cari n'au să mulțumească vecinica or frumuseță fața moale și curată, cremei de viorea alui Balla, ce în trei luni seceră cele mai admirabile rezultate. Sute, mii și mii, de epistole de recunoștință. Prețul unui borcan 1 cor. Deslușiri între inserate.

— **Contra tusei, petelor de ficat și respirație grea** cel mai sigur medicament e sirupul de munte pentru piept a farmacistului Balla. Efect sigur, recomandat de medici. Descrierea adevărată între inserate.

— **La umflături din degerare** sau la alte boli provenite prin înghețare cel mai sigur medicament, ce alină și vindecă e alifia contra înghețării alui Balla. Prețul unui borcan 1 cor. Detaluri între inserate.

Culese de: Ioan Borha.

Foaie verde de mohor
Mi-ar plăcea dar să mă 'nsor,
Mi-ar plăcea să iau o fată
Și frumoasă și bogată.
Dar nici eu nu sunt bogat
Ca bogatelor să plac,
Și-apoi nici nu sunt frumos,
Nu le pot fi drăgostos,
Las că-mi caut eu treaba mea,
Moi afla de sama mea;
Ori urâtă ori săracă
Dar să-i plac și ea să-mi placă,
Că și asta-i o prostie
Să caut tot la bogăție,
E-o prostie 'ncornurată,
Dar o portă lumea toată,
Mai bine e cum o zic
Ca să i-ai ce ai iubit.

— **Nefericire.** Pentru cine e robit cu totul de patima beției, un medicament neîntrecut, ce poate să-l împiedice și desvețe dela aceasta patimă distrugătoare și omoritoare de viață prețuește foarte mult. Atragem atențiunea asupra inseratului farmacistului Frankl Antal din Seghedin, ce-l publicăm sub titlul »Am fost bețiv.«

Economie.

Arad, 18 Dec. 1906.

Convenția României cu Franța. Dnii Nicu Xenopol și Gr. G. Cancacuzino, deputați, au fost delegați de guvernul român, ca să meargă la Paris, spre a începe tratativele pentru încheierea unei convenții comerciale între România și Franța.

DI Morandini, subdirectorul vămirilor, va însoți pe cei doi delegați, în calitate de secretar.

Conferința băncilor în Sibiiu. Miercuri, în 26 Decemvrie c. s'a ținut în Sibiiu conferința băncilor române, prezidiată de *Partenie Cosma*, directorul »Albinei«.

Precum ni-se anunță, conferința a fost foarte bine cercetată. Vre-o 70 de bănci au fost reprezentate prin delegați. Obiectul principal al conferinței a fost desbaterea proiectului de statute pentru înființarea unei reuniuni a tuturor băncilor române. Proiectul s'a și primit și s'a încredințat biroul pentru a exoperă dela guvern aprobarea statutului. Scopul acestei reuniuni este ajutarea reciprocă a băncilor. Băncile aliate au primit apoi introducerea obligătoare a revizorilor experți. Aceasta instituție denotă că băncile românești au încrederea în sine de a espune la vedere competență administrația lor și prin aceste cărți deschise se deschide totodată un avânt real al băncilor noastre.

S'au ales apoi membri în *delegațiunea permanentă*: *P. Cosma (Albina), Sava Raicu (Victoria), Romul Cărăbaș (Timișana), I. Lăpădat (Ardeleana), I. Bardosi.*

DI Diaconovich și-a dat demisia din postul de secretar al delegațiunii și redactor al »Revistei Economice« și în locul lui a fost ales *I. Lăpădat.*

Conferința s'a închis în aceeași zi.

Din părțile ungurene și bănățene au participat la conferință d-nii Sava Raicu (Arad), Aurel Petrovici (Nădlac), R. Cărăbaș (Timișoara) și Pr. Givulescu (Radna).

BIBLIOGRAFIE.

A apărut: »**Faust**« de *Goethe* traducere în versuri și în forma originalului de *Ion Gorun.* Prețul 3 lei. De vânzare la traducătorul și la principalele librării.

Revânzătorilor se acordă un rabat de 25 la sută numai la comenzi însoțite de cost.

A se adresă: *Dlu Al. I. Hodoș, București str. Teilor 78.*

Poșta Administrației.

Toader Bora. F. Vârșand. Am primit 4 cor. ca abonament pe anul 1906.

George Russu, Gergelyfája. Bucuros am face, dar nu putem.

Mihai Hanci, Aldești. Am primit 2 cor., ca abonament până la 1 Ianuarie 1907.

Maxim Moldovan, Marcoveș. Am primit 4 cor. ca abonament până la 1 Ianuarie 1907.

Poșta Redacției.

Nicolae Soceri, june în Cenadul Sârbesc. Mulțumim că și-ai dat atâta osteneală. Prea ne-ai trimis-o însă târziu: iarna, despre un lucru întâmplat în Aprilie. Să ne fi scris-o atunci, și nu în versuri. Trimite-ne și primim bucuros poezii populare.

Sim. Lazarovici, Beregsău. Se va publica la Crăciun.

Bursa de mărfuri și efecte din Budapesta

Cota oficială pe ziua de 26 Decembrie.

INCHEEREA la 12 ORE :

Grâu pe Aprilie 1907 (100—klg.)	7.43—7.44
Secară pe 1907	6.58—6.59
Orz pe 1907	7.48—7.49
Cucuruz pe 1907	5.13—5.14

INCHEEREA la 5 ORE :

Grâu pe Aprilie 1907	7.43—7.44
Secară pe Aprilie 1907	6.58—6.59
Orz pe 1907	7.46—7.47
Cucuruz pe 1907	5.13—5.14

Redactor responsabil **Sever Bocu.**

Editor-proprietar **George Nichin.**

A apărut și se află de vânzare la administrația »Tribunei»

Români din Bosnia și Herțegovina în trecut și prezent.

Comunicări făcute »Academiei Române« în ședința din 19 Octombrie 1904. Adăugate și întregite de **Isidor Ieșan.**

Se poate căpăta cu prețul de 1 Cor. 50 fil. Plus 10 fileri porto.

A apărut și se află de vânzare la administrația »Tribunei»:

Chestiunea de naționalitate.

De Br. **Eötvös József,** tradusă de **Sever Bocu.**

Prețul 2 coroane plus. 10 fileri porto.

ANUNȚ.

Să caută o gospodină harnică, de omenie, mai în vârstă, fără copii și cu oarecare cultură socială; pentru un preot dela sate, văduv și fără copii. Ofertele să se adreseze la Administrația acestei foi sub numele: Constant.

Am fost bețiv în totdeauna până ce n'am folosit medicamentul contra beuturii alui Frankl Azi mă în torc cu scârbă dela orice beătură spirțuoasă. K. M. casa p. Acest medicament n'are nici gust, nici miros. Se poate pune în orș și ce beătură spirțuoasă. Sănătății nu-i stricăcios. Un flacon întreg 5 coroane. Acest medicament nu se poate procura și nu se poate căpăta nicăiri, decât în farmacia lui

FRANKL ANTAL

(Szeged, Felsőváros nr. 20)

Pregătesc tot felul de instrumente medicale și de chirurg, mâni, picioare artificiale, preparate ortopedice, corsete, clistire, irigatore, injectoare pentru organele sexuale femeiești; cearșafuri de pat de gumă pentru copii și lăuze, perini cu aer comprimat, oale de noapte pentre bolnavi, mașini electrice, în sfârșit tot de ce au trebuință bolnavii, medicii, moașele, friseurii să capătă la mine cu prețurile cele mai ieftine.

La dorință trimitem prețuri curente franco și gratis.

ZIEGLER AGOSTON,

(proprietarul firmei ZIEGLER FERENCZ), bandajist academic, furnisorul curții regale, atelier de instrumente medicale-chirurgicale **UJVIDEK.**

Tipografia „Tribuna“

Proprietar: GEORGE NICHIN

Arad, str. Deák Ferenc 20

Rugăm pe toți abonenții, să binevoiască a lăți ^{zia-}_{ral} „TRIBUNA“ în toate părțile, că numai așa putem lupta spre binele neamului românesc!

Cereți „TRIBUNA“ la cafenele, la casine!!

Cereți un număr de probă!

Abonamentul se vede în fruntea ziarului!!

Băncile românești, Oficiile parohiale, advocații, comercianții, măestrii, preoții, învățătorii se nu dea banii la străini pentru tipărituri, ci se procure toate cele de lipsă la Tipografia „TRIBUNEI“, unde se fac tot felul de tipărituri dela cele mai mici până la cele mai mari, fine și pe lângă prețuri moderate.

Tipărituri și opuri putem face în ori ce limbă!

Pentru ziarul „Tribuna“ anunțurile le primește Administrația pe lângă prețurile cele mai ieftine.

Să sprijinim instituțiunile românești!!

